

VÄNSKOLOR

SAKs vänskolearbete stöds med bidrag från Europeiska Kommissionen.

Vår skola – en film till vänskolan i Afghanistan

På Stiernhööksgymnasiet i Rättvik finns stora hjärtan och mycket engagemang för Afghanistan. Gymnasiet har en vänskola i Sare Rustaq i norra Afghanistan: pojkskolan Khilali. När jag besöker Rättvik är det dags för premiär av filmen *Vår skola*. Det är eleverna som går på Naturbruk – specialutformat program i gymnasiesärskolan som bjudit in mig. Klassen består av sju elever i 16-20-års-åldern.

Text & bild: Jane Karlsson

Jane är Sverigekoordinator för SAKs vänskolearbete.

Filmpremiären är noga förberedd och det börjar med mingel. Kommunstyrelsens ordförande Annette Riesbeck är på plats, hon uppmuntrar det internationaliseringsarbete skolan bedriver. Huvudpersoner är förstås eleverna som skapat filmen och de bjuder på grönt te, hembakt afghanskt naanbröd, kyckling och fruktsallad. På tre skärmar visas bilder från Afghanistan och hantverk från vänskolan.

Innan filmen visas presenterar eleverna sitt arbete. Det har tagit ett år att skapa filmen och med den vill de visa upp sin skola och vardag för sina kompisar i Afghanistan.

– Kanske är det svårt för dem att förstå hur det är och ser ut i Rättvik, säger de. Eleverna i Afghanistan kan ju inte så bra på engelska heller och då är det bra med bilder, menar de.

I presentationen lyfter eleverna fram att filmen visar en tjej som kör traktor och en kille som lagar mat, kanske kan det hjälpa till att visa att jämställdhet fungerar, resonerar de. Jag frågar vad de tror att eleverna på Khilaliskolan kommer bli mest förvånade över när de ser filmen.

Eleverna som gjort filmen. Från vänster: Emilie Lundin, Johanna Murzell, Sara Sävström, Stefan Knuez, Kristin Tusendaler och Filip Carlsson.

– Traktorn, säger Emilie, de har ju inte sådana i Afghanistan.

Särskoleeleverna väljer till stor del själva inriktningen på sin utbildning och kurserna ska förbereda eleverna för livet efter skolan. Inriktningsledaren Inger Wiklund Forss beskriver hur viktigt det är att eleverna under och efter utbildningen ska kunna vara delaktiga i samhället. Det får mig att tänka på hur sant det är också för elever i Afghanistan, både för de som går på SAKs motsvarighet till särskolor och för eleverna på våra reguljära skolor. Utbildning öppnar dörrar både för individens personliga utveckling och i samhället i fråga om allt från tillgång till sjukvård till att kunna utnyttja sin rösträtt. Har du utbildning så har du större möjligheter att förstå dina rättigheter, och skyldigheter, i samhället.

Varför gör dem så?

Filmerna *Vår skola* kommer såklart vara intressant och lärorik att se för eleverna på Khilaliskolan men en stor del av nyttan med den är att eleverna på Stiernhööksgymnasiet lärt sig en hel del medan de gjort den. I arbetet med filmen har de vävt samman flera olika ämnen, lärt sig

göra film och också lärt sig en hel del om Afghanistan.

Sara är upprörd. Hon berättar att de sett filmerna *Buddha föll av skam* och *Flyga drake* och hon tycker att det är hemskt att flickor inte får gå i skolan och att de dödar en kvinna bara för att hon blivit kär i någon hon inte är gift med.

– Varför gör de så, undrar hon.

Jag vet inte vad jag ska svara, det finns inget bra svar. Bara att det bland annat är därför vi måste fortsätta att arbeta för att folk ska få det bättre i Afghanistan. •

Vänskoleprojektet

Målet för SAKs vänskoleprojekt är att öka kunskap och förståelse och främja ett livslångt engagemang bland Europeiska medborgare för globala frågor med särskilt fokus på FN:s Millenniemål.

Genom att ha en vänskola i Afghanistan personifieras frågor som annars kanske är för abstrakta för att ta in eller engagera sig i. Behovet att stödja utbildningsinsatser görs förståeligt genom att den som nås av insatserna får en plats och ett ansikte att relatera till.